Poštnina plačana v gotovini

ŽAVNO TOŽILSTVO V LJUBL
15. X. 1935

STRAŽA V VIHARJU

Posamezna štev. Din 2·—
List izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu
Naročnina letno 30 Din
Uredništvo in uprava:
Ljubljana, Miklošičeva 5
Uradne ure od 11—12 dop.
Ček. r. Straža, Ljublj. 16.790

Štev. 2. Ljubljana, 15. oktobra 1935 Leto II.

Število

Množice ne mislijo, ne usmerjajo, ne bogatijo človeštva z iznajdbami in izumi, posamezni poedinci prinašajo plamenico genialnih zamisli, ki so kot utrinki ustvarjajočega duha božjega.

Množica nima iniciative, je pasivna in slepolena, posamezni poedinci dvigajo z vzvodom svoje energije maso iz okamenelosti in jo vržejo mahoma iz zatišja neznatnosti na pozornico svetovne zgodovine.

V dvanajstih letih je Aleksander Veliki povedel dotlej neznane Makedonce v zmagoslavnem pohodu do Indije.

Rimski poveljniki so zaklicali svojim legijam: »Non quot, sed quantum«, ne glejte, koliko vas je, ampak koliko veljate! In kadar je zaoril strašni krik rimske legije, te disciplinirane in neustrašene čete preko bojnega polja, so množice Azije, Galije in Španije vrgle orožje in zbežale!

Največji slavospevi zgodovine veljajo heroizmu malih čet. Tristo Špartancev je zadrževalo celo armado Perzov pri Termopilah. Gedeon je planil s tristo Izraelci na Amalečane in Madijance, ki so bili številni kakor »množica kobilic«, ter jih potolkel in razpršil.

»Velmožje so domovini prava hrbtenica in vsakemu narodu da narava takih izrednih mož, ki vodijo narod s svojo inteligenco in neustrašno voljo! Toda naša dolžnost je, da take može vzgajamo in jih spravimo do veljave,« tako pravi Bossuet v svoji knjigi »Discours«.

Torej velja tudi za moralni preporod narodov isto načelo.

Evropa stoji pred nalogo, da se reši iz železnega obroča framasonsko-boljševiške zveze, ki hoče pokopati evropsko krščansko civilizacijo pod ruševinami bomb, granat in požarov. Mehika in Španija nam to izpričujeta. Zato se morajo drugod in tudi pri nas najti izbrani velikodušni možje in fantje, ki se dvignejo nad plehkost svojega okolja in se žrtvujejo za obnovitev krščanskih idealov in zmago Kristusovih načel.

Sijajen primer take izbrane čete nam daje zgodovina judovskega ljudstva v svojem voditelju Judu Makabejcu in njegovih. Poganski Sirci so že nad 60 let (200—140) tlačili judovsko ljudstvo in preganjali njegovo vero.

V knjigi Makabejcev beremo: »Seron, vojvoda sirske vojske, se je pripravil in z njim je šla truma brezbožnikov. Juda mu je odrinil z malo ljudmi nasproti. Ti pravijo Judu: ‚Kako se moremo bojevati zoper toliko in tako močno množico, ko nas je malo in smo utrujeni . . .?' Juda pa jim odvrne: ‚Bogu ni težje nas rešiti z malo kot z veliko četo . . . zmaga ne pride od mnogih vojakov, marveč z nebes je moč. Oni gredo s predrzno trumo in prevzetnostjo (v boj), mi pa se bomo bojevali za svojo postavo in Gospod sam jih bo potrl . . .' Ko je izgovoril, jih je brž napadel in strt je bil Seron in njegova vojska pred njim.«

Kraljev nasprotnik

(Ob prazniku Kristusa Kralja 27. oktobra — prosto po Mäderju.)

V Rimu je duhovni zdravilni institut, ki ima nalogo, da ugotavlja bacile in povzročitelje bolezni v svetu idej in dejanj. 11. decembra 1925 je ugotovil vodja tega instituta, ki je odgovoren za duhovno zdravje vsega sveta, v okrožnici pastirjem in narodom: *Kuga je izbruhnila! Razširila se je v svetovno epidemijo. Ime ji je laicizem.*

Laicizem je kuga, *smrtonosna bolezen*. Ne smemo se dati prevariti po hinavsko zvitem značaju zla. Laicizem običajno ne uporablja mučilnega orodja, ognja in meča kot Neron in Dioklecian. Ima drugačne metode kot stari, mnogo nevarnejše. *Laicizem nam jemlje kisik! Izsesava nam zrak!* Ovira nas, da bi mogli izven zakristije dihati, *katoliško živeti*. Učinkuje kakor pljučnica, ki človeka zaduši. Laicizem je smrtna bolezen!

Laicizem je kuga! *Je nevarna bolezen!* Nevarnost je tem večja, ker tiči bacil po sodbi sv. očeta

Pokažite naš list svojim prijateljem!

S tem nam pridobivate nove naročnike.

OBZORNIK

Paderbornski škof je bil na kanonični vizitaciji v mestu Hamm (Westfalsko). Pred kolodvorom so se zbrali mladi ljudje in vpili enodušno v koru: »Izvozniki deviz! Škof židov! Živio Führer!« Ko se je peljal škof skozi mesto, so šli ob avtomobilu in vpili: »Dol s črno kugo! Dol s popi izdajalci!« — V Stuttgartu je pela hitlerjevska mladina pesem sledeče vsebine: sin nemške matere nima ničesar skupnega s papežem in s popi! Časi križa so minili! — Na nekem letaku, ki so ga razdeljevali med mladino, beremo med drugim: »Ali poznate sedaj te rimske in klerikalne pijavke? Nemška mladina, izogibaj se duhovnikov in strni se v močno fronto proti tem internacionalnim zločincem, ki smrdijo po kadilu in česnu!« Tako vpijejo ljudje, ki papeža, duhovnikov, Cerkve in njenega nauka niti ne poznajo! Kakšne sadove rodi namerno zaslepljanje mladine?

Himen. Poročila se je hčerka znanega francoskega politika Lavala. Za poročni dar ji je podaril papež čepico in slonovo kost. Kaj pa sodrug Stalin? Pa ne morda dragulje, oropane iz ciborijev in monstranc?

Abesinski koledar. 12. septembra našega štetja so praznovali v Abesiniji novo leto. Ta dan se je pri njih pričelo novo leto 1928; so torej sedem let za nami. V neguševem cesarstvu je v veljavi koptski koledar, ki ga je v četrtem stoletju prinesel v Egipet sv. Fromentin.

Uvoz nemških knjig v Švico je znašal v preteklem letu 56.5, uvoz francoskih pa 32.7% celotnega švicarskega uvoza inozemskih knjig. V letu 1933 je uvozila Nemčija za 3,266.000 mark avstrijskih knjig, v letu 1934 pa samo za 2,740.000 mark. S knjigami se navadno uvažajo tudi ideje.

Belgijci so se začeli boriti proti čezmernemu uživanju — piva. Znano je, da spijejo Belgijci na leto trikrat toliko piva kakor Nemci. Na vsakega Belgijca pride povprečno 186.6 l povžitega piva, a na vsakega Nemca 56.8 l.

Neki münchenski časopis je prinesel sledeči oglas: Medicinec, čisti arijec, 52 let star, bivši borec pri Tannenbergu, želi imeti moško potomstvo v zakonu z mlado hčerko starega arijskega rodu, zdravo, čiste preteklosti, skromno, pripravno za velika dela, ki ima nizke pete, ki ne mara uhanov in je po možnosti brez premoženja. Diskretnost zajamčena. — Gotovo bo mož našel veliko vnetih posnemalcev. Ekstremno rasistična absurdnost jih najbrž ne bo ovirala.

Kdo proizvaja filme? V letu 1933 je bilo v Združenih državah posnetih 507 ameriških, 54 nemških, 24 angleških in 17 francoskih filmov; Anglija je producirala 456 ameriških, 196 angleških, 14 nemških in 8 francoskih filmov; Nemčija 121 nemških, 65 ameriških in 10 francoskih; Španija 240 ameriških, 80 nemških, 70 francoskih in 20 španskih filmov; Italija 163 ameriških, 53 nemških, 31 italijanskih, 11 angleških, 41 francoskih; Češkoslovaška 80 nemških, 35 čeških, 20 ameriških, 9 angleških in 26 francoskih. Pri tem pa še nista upoštevana francoski in ruski center. Po zgornjih podatkih je bilo v letu 1933 posnetih 2347 filmov in to 1442 ameriških, 407 nemških, 240 angleških, 172 francoskih, 35 čeških, 31 italijanskih in 20 španskih. V naslednjih dveh letih se je produkcija še stopnjevala. Film je postala velesila. Katoličani se moramo prijeti za glavo, če pomislimo, da je vsebina teh filmov v ogromni večini brezverska in protiverska in le borih par odstotkov na pozitivno krščanski podlagi.

Katoličani na Poljskem. Po zadnjem ljudskem štetju je na Poljskem 19,548.856 katoličanov rimskega obreda, 3,603.284 grškega obreda, 5200 armenskega obreda, 18.000 pa vzh.-bizantinskega obreda. Na Poljskem je 21 škofij s 7054 župnijami. Največji sta gnjezenska in poznanjska škofija. Duhovnikov vseh obredov je 11.469, redovnikov 6040 v 333 samostanih, redovnic 15.038 v 1474 samostanih. — V misijonih deluje 250 poljskih misijonarjev in 200 sester.

Nemški katoliški dnevniki, ki so imeli prej več ali manj političen značaj, so morali sedaj svoje naklade zelo znižati, nekateri so morali celo prenehati z izhajanjem. Nasprotno pa se opaža v Nemčiji porast verskih tednikov. Tako izhaja »Katolisches Kirchenblatt« v Berlinu v nakladi 65.700, »Kat. Sonntagsblatt« (Breslau) v nakl. 84.115, »Paulinusblatt« v Treviru pa v nakladi 73.400. Znani tednik »Stimmen der Zeit« izhaja sedaj pod naslovom »Hochland« in ima 7266 naročnikov.

Katoliške bolnišnice v Združenih državah. Število katoliških bolnišnic v Združenih državah severnoameriških je naraslo od 649 na 659.

Katoliška mladina v Siriji je imela veliko počitniško zborovanje v Bejrutu. Udeležilo se ga je nad 1000 mladih katoliških borcev. Obravnavalil so zlasti vprašanje rodbine, nravnosti v tisku, gledališču in kinu ter končno vprašanje verske vzgoje otrok.

Novinke in novinci!
Pristopajte h katoliškim akad. društvom!

»že dolgo v žilah držav«, v krvi moderne družbe. Laicizem spada k bistvu moderne države; je njena duša, njeno življensko načelo, oče in izvir. Ustavne določbe in zakoni posameznih držav se spreminjajo. Ena misel pa se od leta 1789 do danes ni spremenila, četudi ne nastopa povsod enako radikalno: *Država kot država, družba kot družba, vlada kot vlada ne more in ne sme biti katoliška.*

Zahtevajte od moderne države, kar hočete; svoje duše, svoje krvi, misli neodvisnosti od krščanstva — laicizma ne bo odstopila. Zato se prenaša bacil laicizma kot nov *podedovani greh* na prihajajoče rodove.

Laicizem je kuga! *Epidemija, svetovna bolezen. Sv. oče govori o infekciji človeške družbe*, imenuje laicizem naravnost *kugo našega časa.* Laicizem nima meja. Je prav tako francoska kot nemška, italijanska kot švicarska bolezen. Kdor govori: Pri nas ni laicizma, ta ali ne ve, kaj govori, ali pa laže in ni resnice v njem.

Kuge laicizma ne najdemo samo drugod, temveč tudi pri nas. Tudi mi smo bolni in nam je sv. oče v prvi vrsti podal diagnozo. Laicizem se je torej kot prava epidemija razširil po vseh področjih javnega življenja. Kuga gospodari v *zastopstvih in parlamentih.* Kuga se je splazila na *sodišča.* Kuga je zavzela *šole.* Kuga se širi v *literaturi in kulturi.* Je toliko razširjena, da lažje ugotoviš, kje je, kot, kje je ni. *Prava svetovna bolezen!*

Laicizem je kuga! In zato *sovražnik krščanstva in ljudstva.* So sovražniki, ki jih moramo ljubiti. Tako hoče božja zapoved. So pa sovražniki, ki jih moramo sovražiti. Tako hoče Kristus. To sovraštvo je samo nasprotna stran ljubezni. *Kdor ne zna prav sovražiti, ne zna prav ljubiti.* Bog je ljubezen in svetost. Zato sovraži vse slabo, napačno, protibožje, satansko v njegovem stvarstvu. Kdor Boga ljubi, mora sovražiti, kar Bog sovraži. Kdor človeka ljubi, mora rušiti vse, kar človeku škodi, laži in zla v vseh oblikah in stopnjah.

Gambetta, francoski ministrski predsednik in veliki framason, je dejal: Le cléricalisme, voilà l'ennemi! Klerikalizem, ta je sovražnik! Mi pa vemo: Laicizem, ta je sovražnik, protibog, protikristus, proticerkev, satan stoletja. Kdor to kugo ljubi, sovraži Boga, Kristusa, Cerkev. Kdor kugi iz lenobe, bojazljivosti ali radi koristi prizanaša, je sokriv njenega razdejanja. Zato velja za nas samo eno: *Strnjena obramba in odločilen boj proti kugi stoletja.*

Zdravnik, ki je postavil diagnozo zla, nam je dal tudi zdravilo. Pij XI. pravi: »*Ako odrejamo, naj ves katoliški svet daje čast Kristusu-Kralju, hočemo s tem zadostiti potrebam našega časa in zoperstaviti zdravilo kugi, ki je danes zajela človeški rod.*«

Armada stoji proti armadi, zastava proti zastavi, rešitev proti rešitvi. Človek mora izbrati. Služiti tu ali tam. V to smer gre *orjaški boj duhov*, na katerega predvečer — tako kažejo znamenja — smo mi prišli. *Bodočnost bo dana ali laicizmu ali kraljestvu Kristusovemu.* Verujemo, da gre kuga, ki je opustošila ves svet, svojemu koncu naproti. *Karkoli bo prinesel jutrišnji dan, pojutrišnji je Kristusov, dan Kristusa Kralja.*

Drugo leto začenjamo. Nadaljujemo svojo pot: Krščanstvo globoko in dosledno, nam je osnova vsega. Naša borba gre za naše ljudstvo in njegovo bodočnost. Proti židovsko-kapitalistični boljševizaciji kulture se borimo za pravo krščansko ljudsko kulturo. Proti kapitalizmu in proti komunizmu hočemo federativne korporacije delovnih stanov kot naravno upravičene nosilke gospodarskega življenja. Proti dozdevni ljudovladi in proti absolutističnemu etatizmu se borimo za krščansko ljudsko državo! V tem je edina bodočnost slovenskega naroda in jugoslovanske države!

Svoboda v boljševiškem raju

Ni ga zborovanja na naši univerzi, na katerem bi ne padla od strani komunistično usmerjenih akademikov visokoleteča krilatica o svobodi. Ni komunistično pobarvanega kulturno- propagandnega spisa ali brošure, kjer bi ne manjkale sijajne deklamacije o človečanstvu in svobodi. Nasprotno pa so morali komunistični delegati, ki so jih poslale komunistične stranke posameznih držav na kongres Kominterne v Moskvi, na lastni koži trpko občutiti, kako ta tako visoko proklamirana svoboda praktično učinkuje pod Stalinovim žezlom, torej tam, kjer je že »dosežena«... Da ne bomo krivični, moramo priznati, da naša ironija ni na mestu. Morda pa so tudi komunisti za svobodo, samo da jo malo drugače pojmujejo. Saj je neki po boljševiških metodah vzgojeni študent po partedenskem bivanju v Parizu izjavil: »Pri vas je grozno dolgčas! Pri vas vendar ni svobode!« S temi besedami je dobro karakteriziral boljševiško pojmovanje svobode, kajti ta študent je v svoji miselnosti povedal, da se na zapadu zato tako dolgočasi, ker mu nihče ne ukaže, kaj naj dela. Boljševizem je posamezniku vzel iniciativo, on dela le to, kar mu družba ali kdorkoli zaukaže. Zato je v skladu z boljševiškim pojmovanjem svobode dejstvo, da je v Rusiji vsako resnično svobodno duhovno gibanje zatrto, da je tam vsak znanstvenik, ki ne priznava marksizma in dialektičnega materializma, onemogočen, da je še tako dobro mišljenje in naziranje o družbi in državi prepovedano, ako se razlikuje od tistega, ki ga izpoveduje boljševiška stranka, da je ves tisk zasužnjen, vsaka svobodna izmenjava misli nemogoča, in da je vsaka kritika političnih in socialnih razmer v Rusiji zabranjena. Iz taktičnih razlogov še v Rusiji niso vseh cerkva podrli in iz istih razlogov Sovjeti včasih skrivnostno namigujejo na spravo s pravoslavno cerkvijo. In v smislu boljševiške svobode je, da spremlja ruskega uradnika na poti v katero izmed redkih cerkva bistro oko tajnega policijskega agenta, ki pri tem že opravi svoje. Vse to pomeni najhujši absolutizem in dogmatizem. K vsemu lahko rečemo samo to: *boljševiška svoboda je suženjstvo duha.* Če pomislimo še na to, da so ruski kmetje zgubili skoro vso svobodo in da so ruski delavci postali pravi sužnji obratov in fabrik, lahko zdaj prvi naši enačici dodamo še drugo: boljševiška svoboda je suženjstvo *roke in telesa.* Kdor zahteva zase svobodo, mora biti vsaj toliko pošten, da jo tudi sam spoštuje. Kdor svobodo resnično spoštuje, se lahko upravičeno bori tudi za lastno svobodo.

Iz zgornjih par stavkov smo videli, kako komunisti svobodo pojmujejo in kako jo spoštujejo. Naš zaključek ne bo težak. Dobro vemo, zakaj se komunisti izven Sovjetske Rusije (tudi pri nas) tako potegujejo za svobodo. S pomočjo nebrzdane svobode bi radi prevarili mase, nato pa sami izvajali najostudnejšo diktaturo. Vsak, kdor je v pravem pomenu človek, in ve ceniti pravo svobodo, se bo znal za boljševiško »svobodo« lepo zahvaliti ter pravočasno poskrbeti, da ne bo deležen njenega »blagodejnega« vpliva in njenih sadov.

Križ na univerzi

> »Križ na balkonu. Ob dobro organiziranem evharističnem kongresu koncem junija smo imeli priliko videti, kakšne važnosti je univerza. Njeno poslopje je bilo od vseh v mestu najlepše okrašeno: po vsej fasadi so viseli celi slapi zelenih vencev. In kar ni imela niti banovina kot sedež državnih oblasti, niti škofijska palača kot sedež cerkve, niti magistrat kot sedež mesta, je imela univerza kot predstavnik znanosti, napredka in svobode: velik križ na svojem balkonu.«
>
> »Akad. glas«, 26. sept. 1935.

Ob priliki največje verske manifestacije v zgodovini slovenskega naroda sta torej tudi slovensko univerzo krasila poleg drugega okrasja dva križa, eden na balkonu in drugi v zbornični dvorani. O prvem poroča v zgoraj ponatisnjenem članku »Akademski glas«.

Prav je, da je »Akademski glas« opazil križ na univerzi, da je smatral celo to dejstvo za dovolj važno, da ga omenja v svoji počitniški kroniki kar na dveh mestih. S tem je nehote tudi sam »A. gl.« poudaril važnost in pomen tega dogodka ter tako izpolnil vrzel, ki je v tem oziru, lahko trdimo, skoraj obupno zevala. Saj menda te najveličastnejše slike kongresne Ljubljane ni opazilo oko tisočev fotografov. Zato pa je prav, da pride »A. gl.« ter nas z udarcem s kolom po glavi spomni na vse, ki bi na ta dogodek že pozabili, kakšnega pomena je prav ta križ na univerzi.

»In kar ni imela niti banovina kot sedež državne oblsati, niti škofijska palača ... itd., to je imela univerza kot predstavnik znanosti, napredka in svobode,« vzklika »A. gl.« Pri tem preračunano uvrščenem naštevanju posameznih oblasti pa je treba izvajanja »A. gl.« močno korigirati v tem smislu, da ni važno, da se nahaja na nekem poslopju križ zato, ker ga je pač tja morda zaradi zunanjega efekta postavil kak uslužbenec po naročilu svojega predstojnika. Važno je le to, ali je ta križ znamenje krščanskega duha, ki vlada v kaki ustanovi in ki je katoliškim akademikom kot vernim sinovom slovenskega katoliškega naroda ob tem velikem trenutku naše zgodovine naložil dolžnost, postaviti na kraj njihovega strokovnega udejstvovanja križ, sveto znamenje in svetinjo vsega slovenskega naroda.

Sicer bi pa križ tudi za današnje univerze mogel dobiti velik, odrešilen pomen. Univerzalni značaj univerz nikakor ne ovira, da bi ne smele gojiti narodne, samobitne kulture pri raznih narodih. Saj smatra vsak narod univerzo za višek lastnega znanstvenega in kulturnega napredka. Zakaj bi ne mogle in smele naše univerze vzgajati akademsko mladino tudi v smislu starodavne krščanske tradicije, ki je ustvarila veličino evropske kulture? Saj je tudi krščanstvo bitni del naše kulture. Zakaj bi univerze ne učile mladino, da znanost ni zgolj samosmoter, ampak da naj usposobi in napoti človeka do tega, da udejstvuje v poznejšem življenju v najpopolnejši obliki nravne cilje v družbi in družini? Zakaj naj bi univerze ne priznale vezanosti na Najvišje Bitje kot počelo vse znanosti in nravnosti in bi ne navajale mladine, da gleda svoj življenjski poklic v luči božjega poslanstva? Zakaj naj bi univerze ne poudarjale potrebe duhovne avktoritete in zakaj bi se sramovale najžlahtnejše dediščine iz preteklih dob, izrazite, globoke krščanske vere? Ali hočejo te univerze tudi v bodoče pustiti mladino brez enotnega svetovnega nazora in v popolni duhovni anarhiji? Saj tare vso Evropo zavest, da kriza ni zgolj delna, gospodarska, ampak da je elementarna, celotna, duhovna in da mora zdravljenje priti najprej na duhovnem poprišču!

Splošni naturalizem in materializem proletarskih mas, etični in pravni avtonomizem, ki noče priznavati večnoveljavnih nravnih in pravnih norm naravnegà prava, poveličuje pa zgolj pozitivno pravo, čeprav se izraža v samovolji samozvanih oblastnikov in führerjev, so se najprej kot nedolžni znanstveni sistemi razglašali na univerzah in odtod so se razlivali ti pogubni nauki kot povodenj med nižje sloje ljudstva. Če danes stojimo na robu propada, je k temu deloma pripomogla lažiznanost nekaterih protestantskih in framasonskih univerz srednje Evrope.

Naša univerza je mlada in njeni znanstveniki imajo preveč zdravega slovenskega čuta, kot da bi hoteli presajati tako lažiznanost na naša tla in izpodkopavati s tem zdrave korenine naroda. Križ na univerzi je tako rekoč svarilo pred takimi zablodami.

In še eno vprašanje si dovoljujemo staviti skupinici izdajateljev »A. gl.«. Ker so bili že v kongresnih dneh v Ljubljani in so vsaj nehote gotovo imeli priliko videti vsaj eno izmed veličastnih kongresnih manifestacij, so se pač z lahkoto uverili o globokem katoliškem prepričanju in čuvstvovanju vsega slovenskega naroda. *Vprašamo tedaj nje, ki jim je v besedah »demokracija« tako priljubljena krilatica, ali sme ta slovenski katoliški narod na slovenski univerzi, ki jo plačuje s krvavimi žulji svojih rok, zahtevati tudi znamenje svoje vere ali ne? Ali je križ, ki je bil Srbom, Hrvatom in Slovencem toliko stoletij znamenje svobode in kulture v boju proti Turkom, sramota za univerzo?*

Ta silni atentat »A. gl.« na katoliško prepričanje in zavest našega slovenskega naroda, ta divji izbruh sovraštva, ki se je celo ob tako velikem trenutku slovenske zgodovine pojavil, pa vsemu slov. katoliškemu narodu jasno kaže, kakšne temne sile so danes v boju proti njegovim interesom. Zato pa je tudi dolžnost vseh katoličanov, da hite zdravit zlo pri jedru in da obrnejo vse svoje sile tja, kjer je obstoj naroda samega resnično ogrožen. Kakor je to danes odiozno povedati, je vendar treba poudariti z vso jasnostjo in ostrostjo, da se na vprašanjih našega kmeta, kakor so važna in življenjskega pomena, vendar ne bo reševala usoda naroda in države. Težišče bojev leži marveč tam, kjer se izobražujejo tisti, ki so poklicani graditi temelje novega reda. In katoliški akademiki se te svoje velike naloge v času, ki naj bi se imenoval stoletje krščanstva, dobro zavedajo. Dokaz za to je: *križ na univerzi*, oziroma dva križa, prvi na ulico, ki naj bi spominjal ljudstvo, da njegova mladina živi in se žrtvuje za iste svetinje kot ono, drugi v zbornici, ki naj mladino spominja, da nadaljuje v svojih prizadevanjih globoko katoliško tradicijo svojega naroda. Upajmo — da bodo prihodnje akademske generacije delo sedanje nadaljevale z istim pogumom, tako da se bo obema ob prihodnjem kongresu pridružil še tretji, — križ na banovini, ki ga je ob zadnjem kongresu »A. gl.« in žal tudi mi pogrešal.

Hočemo krščansko ljudsko državo!

Novinci-akademiki! Pridružite se organiziranemu krogu slovenskih katoliških akademikov v Akademski zvezi! Vabijo vas Danica, Zarja, Savica.

UNIVERZA

Ob zaključku te številke smo sprejeli 22. številko »Akademskega glasa«, ki posveča celo prvo stran »majhni skupini katoliških akademikov« in kliče proti njej na pomoč celo starejšo katoliško generacijo. Na članek, ki je poln težkih očitkov in še težjih nelogičnosti, bomo odgovorili v prihodnji številki.

*

Društvo na oknu. Na univerzi si je neko društvo rezerviralo prostor za sestanke pri enem izmed dveh oken v avli, in sicer dnevno od osmih do enih (včasih posluje tudi popoldne). Predsedujoči sedi na edinem prestolu (po možnosti s pipo), odličnejši člani komiteja na oknu, ostali in članstvo pa stoje okrog v polkrogu, da na ta način zapro nepoklicanim dohod in da so »zaključeni«. »Civitas akademica« je odgovarjajoče njih upravnim načelom razdeljena v dve neenaki guberniji; prebivalstvo prve, kamor prištevajo sebe, se naziva progresivna mladina, mladina v borbi, razredno zavedna mladina, mladina, ki je pretrgala s preteklostjo itd. Ne da se ugotoviti, ali te oznake izražajo kako razliko v delovanju, ali pa so sinonimne in le plod vzhodne razboritosti, ki ne ljubi ponavljanja. Dejstvo je, da jih je ostalo prebivalstvo postavilo vse brez razlike pod enoten klobuk z nazivom »crven fesič«. Prebivalstvo druge gubernije pa nazivajo kratko: reakcija. Zlobni jeziki (kje jih ni!) govore tudi, da ima prebivalstvo prve gubernije navado, da vse uspehe, ki se dosežejo na univerzi ali zanjo »pripiše sebi, neuspehe pa spretno podvali reakciji« in da je nekako podobno tisti muhi, ki se je vsedla volu na rog in rekla samozavestno: »orjemo«!

Podpirajte pokret katoliške mladine!

»Akademski glas« in njegove zveze z »La voix des etudiants« — glasilom svetovnega dijaškega komiteja proti vojni in fašizmu, ki izhaja v Parizu. »Straža v viharju« je že lani v posebnem članku opozorila javnost na »svetovni kongres dijaštva v Bruslju«; tam so zborovali framasonsko-komunistični akademiki sveta pod iz Moskve narekovanim plaščem »fronte proti vojni in fašizmu«. Da bi takoj ne odbijali svetovnonazorno drugače usmerjenih akademikov in da bi vzbujali čim manj suma, so zvabili na led tudi par »krščanskih« akademikov; izkazalo pa se je, da so bili ti »krščanski« akademiki večinoma privrženci Ymke, ki je protestantska institucija, a skoraj povsod od marksistov zasedena. — Že takrat smo tudi v

»Straži« povedali, da so se tega kongresa udeležili tudi zastopniki iz naše države. Letos lahko gremo dalje. Med direktne posredovalce in razširjevalce idej bruseljskega kongresa spada tudi »Akademski glas«, ki po zgledu svojih svetovnih tovarišev tako nedolžno in brezkompromisno vpije za »kričeče študentovske interese«. Prepričani smo, da bo »Akademski glas« za bližajoče se občne zbore gromovito inspiriral nešteto »aktualnih problemov«, katerih potrebnost smo že davno spoznali in se zanje tudi borili, ne storimo pa tega v »skupni fronti«, ker vemo, da nas na ta način hočejo »progresivni« tovariši izvabiti za svoje, od mednarodne framasonske-komunistične lige določene namene. Tako pa moramo iti svojo pot. — Tovariši okrog »Akademskega glasa« da vas rešimo morebitnega truda, ki bi ga imeli z nepotrebnim pisanjem o »Straži« — »vašem tovarišu, ki blodi«, vam hočemo ustreči z nekaterimi dejstvi. Da »La voix des etudiants« zagovarja komunistična načela in da je ta list izvestje framasonsko-komunistične svetovne lige, ali z lepšimi besedami »izvestje svetovnega komiteja dijaštva«, nam boste gotovo priznali. In letošnja oktoberska številka tega lista nosi na osmi strani naslov: »Kratek pregled delovanja svetovnega gibanja študentov po kongresu v Bruslju«. Med devetimi publikacijami, ki širijo ideje bruseljskega kongresa in ideje »svetovnega gibanja dijaštva«, junaško sedi tudi »Akademski glas« (Ibid. str. 9). V članku »La jeunesse des ecoles secondaires en Yougoslavie« na strani 27 in 28 se pisec silno zavzema za knjižico »Srednješkolci govore«, katero so izdali v Zagrebu marksistični študenti pod naprednim plaščem. O tej brošuri je znano, da je bila od državnih oblasti prepovedana. Tudi naši očitki glede ljubimkanja s komunizmom menda ne bodo krivični. Saj vsebuje isti list, ki proglaša »Akademski glas« za pobornika svojih idej, na petnajsti strani sledeče »nedolžne« vrstice: Naše svetovno gibanje prišteva v svoje vrste Sindikat sovjetskih študentov (450.000 članov). Ali na isti strani: »Mi smo na razpolago vsem študentom in študentovskim organizacijam, da jim olajšamo zvezo s sovjetskimi študenti (dopisovanje, znanstveni podatki itd.)«. — Zdaj razumemo »Akademski glas«, zakaj ga je ob evharističnem kongresu tako zbodla okrašena univerza in križ na balkonu.

Evharistični kongres in Akademski glas. »Akademski glas« se spotika nad tem, da je imela univerza ob priliki evharističnega kongresa velik križ na balkonu in da je prof. Ehrlich pohvalil katoliško zavest in odločnost katoliške akademske mladine, ki je postavila to sveto znamenje na univerzo kot znak zmage svoje odločnosti. Besede prof. Ehrlicha tako-le razlaga: »V svojih besedah meri na to, da so se med dijaštvom razmere toliko spremenile, da katoliški akademiki, oz. njihovo skrajno krilo... lahko vsem ostalim akademikom diktira stvari, ki se mu zde potrebne za utrditev svoje moči. Ravno križ na univerzi naj bi bil dokaz za to.« Prof. Ehrlicha graja, da ne razume položaja univerzitetnih oblasti, v kate-

Naš socialno-politični cilj

Slovenci smo majhen narod, Jugoslavija mlada država. V zgodovini običajno malim narodom ni bilo preveč svetlo pod solncem. Mlade države pa trpe na tem, da si morajo iskati nadomestila oz. si v dolgem razvoju ustvarjati manjkajočo lastno državno-politično tradicijo. Tako je v polni meri pri nas in po 17 ih letih lastnega državnega življenja se v resnosti šele odpirajo pred nami najbolj zapleteni problemi samobitnega državno-političnega življenja. Ker naše državno življenje nima oslona in začrtane poti v tradiciji, zato pogrešamo izoblikovanih ter v tradiciji preizkušenih, v osnovah naše narodnostno trolike in v vsem pestre naravne strukture utemeljenih državno-političnih usmerjenosti.

Ker smo in imamo resno voljo še ostati gibanje slovenske katoliške mladine, se nas v zadnjem času razvijajoči se dogodki in snujoče se državno-politično opredeljevanje — čeprav je morda zgodovinsko pomembno — neposredno ne tiče. Toda vkljub temu ne moremo iti mimo, ne da bi jasno in odkrito izpovedali svoje stališče do nastalega razvoja.

Ker smo pokret mladine, se razlivajo naši pogledi pač širje in dalje kot pogledi snujočih se političnih formacij. Radi tega pa še ne odklanjamo ene ali druge ljudske politične formacije. Samo jasno in nedvoumno hočemo poudariti, da sega naše delo in naša borba po življenjski nujnosti našega časa in po njem narekovanega našega poslanstva izven in preko programsko-zaključenega okvira katere politične formacije, *na širšo osnovo. Kot pokret hočemo in moramo zajeti sodobno življenje v vsej njegovi obširni in naravno pestri vsebini.* Snujoče in razvijajoče se državno-politično presnavljanje in opredeljevanje pa še ne zajema življenja, njegovih tisoč problemov in poti do njih rešitve v smislu sodobnih idejnih stremljenj. Temelji državnopolitičnega pojmovanja in snovanja so tudi v novem opredeljevanju še vedno v liberalno miselnost položeni.

Mladi rod pa ne živi več liberalni kulturi, socialno-politični in gospodarski preteklosti; predobro pozna vsa stremljenja in zaznava vse tokove novega časa. Protikrščansko, protiljudsko, proti občeveljavnim najnaravnejšim etičnim osnovam življenja usmerjeno dediščino starega liberalizma ravno v naši dobi prevzema marksizem oz. komunizem. Na podobni nekrščanski in protiljudski osnovi postavlja fronto proti komunizmu fašizem oz. nacionalni socializem in socialni absolutizmi v najrazličnejših nijansah. Osnovna ploskev pa je skupna vsem: nekrščanstvo, protiljudskost, zanikanje najosnovnejših naravnih etičnih vrednot, protikrščanstvo. Razlika je v glavnem le v oblikah. Mimo vseh teh tokov in proti njim pa se iz potlačenih globin krščanske naravne miselnosti in bitnega nastrojenja najširših plasti vseh narodov *ustvarja v Evropi nov pokret krščanske mladine — pokret, ki mu je socialno-politični cilj — krščanska ljudska država.* Po stoletnem trpljenju evropskih krščanskih narodov pod morečo težo umetnih, neljudskih državnih in družabnih sistemov hoče nova mladina krščanskih narodov uresničiti pravo, resnično *stvarno ljudsko vlado.* Zato postavlja za temelj novi življenjski organizaciji načelo na vsa življenjska področja se raztezajoče *stvarne samouprave* (ne zgolj teritorialne, temveč tudi osebnostne, družinske, narodne, poklicnostanovske, kulturne itd.) in iz te naravne misli izvirajočega načela vsezdruževalne, na naravni ravnopravnosti temelječe skupne vrhovne državne avtoritete. Dosledno temu zahteva trodelbo družabnih funkcij: v upravno-politično, kulturno-prosvetno in gospodarsko. Zato se bori za to, da dobe vsi *poklicni stanovi* svoje *javnopravne* in *samoupravne* korporacije (kako dolgo že n. pr. naš kmetski stan vkljub temu, da ima ogromno večino, zaman zahteva vsaj običajno stanovsko predstavništvo). Mladina, ki ustvarja ta pokret, se zaveda, da je mogoče rešiti socialne probleme na gospodarskem področju pravilno in pravično samo v tem smislu, da prevzamejo vodstvo gospodarske produkcije, urejevanje družabnih odnosov na gospodarskem področju, reformo liberalnega lastninskega reda itd. v svojo *javnopravno* in *samoupravno* dejavnost in kompetenco *korporacije gospodarskih poklicnih stanov, ne pa centralizirana državno-upravna birokracija* (n. pr. boljševizem, fašizem).

V tej tudi v podrobnostih že razjasnjeni smeri se giblje danes že mogočen pokret evropske krščanske mladine (Španija, Belgija, Nizozemska, Švica, Francija, Portugalska itd.). Krščanska ljudska država je socialno-politični cilj tudi slovenske katoliške mladine. Ne najdemo pa ga v programih snujočih se političnih formacij. Trenutne naloge in skrbi so res druge. To tudi mi odkrito priznavamo. Poleg tega pa je zgodovinska resnica, da morajo biti tudi državno-politični programi rojeni in izoblikovani v močnem predhodnem idejnem gibanju. Gibanje za popolno krščansko ljudsko državo pa se pri nas šele ustvarja. Začenjamo ga v svesti si končnega cilja in trdno prepričani, da je v Jugoslaviji, v tej narodnostno in družabno pestri strukturi prelivajočih se kultur, mogoča resnična konsolidacija samo na temeljih prave ljudske vladavine, izražujoče se v stvarni samoupravi na vseh področjih našega družabnega življenja. Samo na tej osnovi Jugoslavija ne bo več država, polna notranjih nasprotstev, brzdanih s prisilnim centralističnim jopičem, temveč država, pestra po svojem naravnem sestavu, zajamčenem v uresničenem stvarno-samoupravnem načelu, a prav zato močna v polnem izdejstvovanju lastnega bogastva in v medsebojnem priznanju pravic vsake sestavne, narodnostne, teritorialne, gospodarske in kulturne edinice. Zato je v naši državi pokret za ustvaritev krščanske ljudske države dvakrat utemeljen.

Prepričani smo, da bo za ta veliki cilj dovzetna tudi hrvatska in srbska krščanska mladina. Hočemo. da se razvojno ustvari močan *pokret vse krščanske mladine v državi* za popolno zmago ideje *krščanske ljudske države.* Ni dvoma, da je psiha jugoslovanskih narodov v svoji temeljni biti predvsem pa po bogati narodni tradiciji krščanska. Komunizem, ki je med srbsko inteligenčno mladino močno razširjen, je bolj posledica trenutne cerkveno-religiozne vzgojne nemoči in neurejenih družabnih razmer kot pa odraz narodne duševnosti. Zato bo razvijajoča se krščanska skupnost mladine s primerno odločnostjo in aktivnostjo gotovo zrušila že obstoječo komunistično fronto.

Morda so drzni ti daljni pogledi. Toda spoznanje je jasno, volja je močna, ljubezen do prave ljudske ideje strastna. V krščanstvu, ki je vir vsega našega snovanja, pa je naš optimizem.

Oba, kapitalizem in komunizem sta si edina v tem, da jima je gospodarstvo namen in smoter življenja. Odtod zlo, ki ga povzročata človeštvu. Naš boj mora biti proti obema. Gospodarstvo je namreč le sredstvo življenja. Zato oznanjujemo krščansko naravno, organsko pojmovanje življenja, družbe in gospodarstva.

Skupna fronta framasonov in komunistov

Pred par desetletji bi ta naslov smatrali za plod bujne fantazije, danes pa je skupna fronta framasonov in komunistov fait accompli. Prvi sadovi te skupne fronte so bili: sprejem Rusije v Zvezo narodov, zadnja revolucija v Španiji, priznanje Sovjetske Rusije od strani nekaterih držav. Vzrok temu zbližanju je propad tiste miselnosti, ki jo je s tolikim zanosom gradil in širil idejni gospodar prejšnjega stoletja — liberalizem. Poseben bankrot doživlja danes gospodarski liberalizem, to je temelj vladajočega kapitalizma, hiperkapitalizma, raznih imperializmov itd. Mase so kruto občutile vse zlo, ki so ga zanesle te nesrečne ideologije v življenje. Razočarane so ga začele zapuščati in sovražiti. V sodobnih strujah opažamo v ospredju beg v skrajnosti, pa naj bo to na desno skrajnost v fašizem ali na levo skrajnost v radikalni marksizem. Uravnovešeno sredino moremo najti le pri katoliških gibanjih. Epoha liberalizma je v zatonu.

Elita, ki je na duhovnem in pozneje tudi na gospodarskem področju neomejeno gospodarila v 18. in 19. stoletju, torej skozi vso epoho liberalizma, je bila sijajno organizirana v framasonskih ložah. Naj zadostuje, da omenimo tu le nekatera znana imena kot Diderot, Condorcet, Montesquieu, Voltaire itd.

Namen framasonskih lož je »tajno in dobro premišljeno delovanje vseh članov za postopno dosego človečanske popolnosti s širjenjem idealov medsebojnega bratstva, tolerance in pomoči brez razlike vere, narodnosti, časti, stanu ali rase«. Framasoni obožujejo človeški razum in se borijo proti Bogu. S pomočjo laičnih šol, brezverske ali protiverske zakonodaje in na razne druge načine so skušale in skušajo lože razkristjaniti svet. Borbo proti Cerkvi vodijo počasi in sistematično. Svoj cilj dosegajo tako, da poskušajo priti v vsaki državi na najvišja in najvplivnejša mesta in si pri tej priliki ne pozabijo zasigurati gmotnih sredstev. Skoro vsi predstavniki visokega mednarodnega kapitala, ki tako kruto gospodari po svetu, so odlični framasoni.

Framasonske lože so torej tajne, krepko strnjene organizacije, ki hočejo postaviti na najvišje mesto človeka in človeški razum ter so zgrajene skoz in skoz na elitnem principu. Dejstvo, da se je ta loža, ki je eminentno elitna organizacija, ki je vedno sovražila maso in ki ob vstopu vsakega člana zahteva visoko članarino, zvezala z boljševiki, ki hočejo biti vendar zastopniki mase, je idejno velik paradoks. In vendar je »Veliki Orient« podal roko Moskvi. Ta zveza pomeni prvič združen napad vseh sil Antikristovih na krščanstvo. Ruskim komunistom je ta pakt zelo prijal, ker upajo na ta način priti do denarja, ki ga rabijo pri svojem gospodarskem eksperimentiranju, drugič pa je s tem paktom zelo olajšana pot komunistični propagandi na zapadu. Drugič pa je framasonsko-boljševiška zveza akt bojazni; framasoni so se zbali, da bi v negotovi bodočnosti zgubili vodilno vlogo pri svetovnem gospodarstvu in pri važnih svetovnih dogodkih. Pri tem zopet moramo opozoriti na že znano dejstvo, da je sklenilo pakt z boljševiki tisto framasonstvo, ki je po svojih zastopnikih kot vodilno idejno gibalo v vsej epohi liberalizma v največji meri širilo in podpiralo liberalno kapitalistično pojmovanje v gospodarstvu in je tako prav ono v veliki meri pahnilo svet v katastrofo, v kateri se danes nahaja. Ker se framasonstvo v tej vlogi ni več čutilo varno, je obrnilo jadra in ponudilo roko zastopnikom proti njemu in njegovim zablodam vstajajoče mase, ki jo je vedno sovražilo in jo izključevalo iz svoje srede. S tem je framasonstvo tvegalo poskus, naščuvati najnižje instinkte mase, poslati ponižane in razžaljene nad svojo nasprotnico — Cerkev — zavojevati si s pomočjo mase svet, nato pa jo zopet na kak način pahniti od sebe. To naj si dobro zapomnijo vsi, ki naj bi bili žrtve teh brezvestnih akrobatov!

Hočemo novo življenje, v katerem neurejenost in protinaravnost socialnih in gospodarskih ustanov in naprav ne bo ovirala rasti krščanske kulture in morale!

Narodnost in krščanstvo

Od dobe romantike dalje ni še nikoli ideja narodnosti močnejše klila kot v sedanji povojni dobi. Prav sedaj pa je treba imeti tudi jasne pojme o narodnosti, ker se dogaja, da mnogi narodnostne ideje kot take ne priznavajo, ampak jo spravljajo v zvezo s svetovnonazornimi političnimi mnenji. Po strankarskih dogmah je poedinim delom ali osebam naroda pridevek »nacionalen« priznan ali zanikan. S tem v zvezi padajo tudi očitki proti Cerkvi in katoličanom češ, da zaradi svoje ideje svetovnosti ne morejo biti v skladu z idejo narodnosti. Iz tega izvirajo poizkusi ustanovitve »narodnih cerkva« (Jugoslavija, Čehoslovaška). Da ovržemo te očitke, poglejmo kakšno vrednoto predstavlja nam katoličanom narod in narodnost.

Kaj nam je narod? Naravno in kulturno občestvo, ki obsega vrsto preteklih, sedanjih in bodočih rodov, najvišje občestvo, ki se spozna po enem jeziku in ki sloni na skupnih kulturnih tradicijah in vsled tega na zavesti skupnih interesov, idealov in vzorov.

Narod ni torej slučajno tukaj kot zlo ali zapreka proti uveljavljanju enotnega človeštva; narod ni protirazumska zmota, ki bi se pojavil pri vstvarjanju družabnega reda. Razčlenitev človeštva v narode je dejstvo, ki sega skozi celo zgodovino in jo tudi vodi, zato bi se reklo zanikati ves smisel zgodovine, če bi hoteli le prezreti smisel razčlenitve človeštva v narode. Razčlenitvi v narode odgovarja razdelitev poslanstva, in naloge, ki jih je Bog dal človeštvu. Bogastvo oblik, razčlenjena enota, kaže smisel človeškega razvoja. Mnogoternost v enoti kaže bistvo človeštva. Vsak narod je dobil svojo le njemu rešljivo zgodovinsko nalogo. Če je ta naloga izpolnjena ali, če narod odpove, tedaj odstopa iz velike svetovne pozornice. Narod ni nič absolutnega, ni božanstvo, ampak ustvarjen je, da sprejme popolnoma določeno opravilo; narod ima svoje poslanstvo . . . Narod je naravna človeška družabna oblika: združitev samostojnih duhovnih poedincev v eni samostojni duhovni skupnosti. Tako je motren pojem naroda s stališča človeštva in človeka.

Med številnimi poskusi opredeliti bistvo narodnosti so zanimivi oni, ki določajo narod po njegovih naravnh znakih. Naravnim faktorjem dodeljevati odločilni vpliv na usodo narodov bi se reklo ponižati zgodovino v zgolj naraven proces, bi se reklo duha žrtvovati materiji. Med naravnimi znaki omenjajo antropogeografi od Gobineauja dalje »življenjski prostor« (lega, tla, klima itd.); v novejšem času stopa po pobudi biologov v ospredje rasa kot nosilec enakih dednih zasnov. Posebna težava pri rasnem problemu je v tem, da ne obstoja enotnost

---

rem so izdale ta dovoljenja in da izkorišča toleranco dijaštva, ki bi bilo lahko povzročilo incident. »Akademski glas« je povzel svoje poročilo iz »Slovenca«. »Slovenec« ne govori o »zastopniku Cerkve na univerzi«, saj vendar Cerkev nima zastopnika na univerzi kot taki, ampak »Slovenec« imenuje prof. Ehrlicha dušnega pastirja akademikov in cerkvenega zastopnika med njimi, kar je nekaj popolnoma drugega.

Opazka: »Kar ni imela niti banovina kot sedež državnih oblasti, niti škofijska palača kot sedež cerkve, niti magistrat kot sedež mesta, je imela univerza kot predstavnik znanosti, napredka in svobode: velik križ na svojem balkonu« naj dokazuje, da je bilo to znamenje neprimerno za univerzo. Iz tega vidimo vso miselnost Akad. glasa. Ob evh. kongresu je nosila vsa Ljubljana različna verska znamenja, križe, podobe, druge simbole, tudi taka poslopja kot pošta, sodnija itd., seveda tudi škofija. S tem so pač hoteli vsi izraziti svoje spoštovanje do velikega verskega slavlja vsega naroda. Kar se tiče univerze: evharistični odsek Akademske zveze je zaprosil rektorat, da sme okrasiti univerzo na primeren način in imeti evharistično zborovanje v zbornici, kar je rektorat dovolil. Z velikim navdušenjem je okrog 50 akademikov univerzo okrasilo in dvignilo lastnoročno dragoceni srebrni križ iz cerkve sv. Jakoba na balkon univerze. S tem so hoteli izraziti svoje prepričanje, da je simbol krščanstva, križ, ki je neštevilnim poganskim narodom res prinesel svobodo, napredek in znanost, tudi univerzi v čast, saj je vendar Cerkev prve univerze ustanovila in jih okrasila s križem. To versko navdušenje katoliške akademske mladine je pač za Cerkev razveseljiv pojav in dokaz, da so prejšnje razkrajajoče struje nekoliko ponehale.

V zadnjih letih niti v vrstah katoliških društev ni bilo ne smisla ne poguma za tako javno veroizpoved: celice komunistov so se, kakor so celo izjave pri sodnijskih obravnavah pokazale, vtihotapile po zahrbtni in nemoralni taktiki kominterne, v vsa društva, tudi v katoliška in vse načelno delovanje ovirale. Katoliška zavest in odločnost boljšega dela akademikov je napravila temu podtalnemu rovarjenju temeljito konec. Besni in ostudni napadi »Rdečih signalov« na to skupino akademikov in prof. Ehrlicha, ki jih je pri tem podpiral, so bili najjasnejši dokaz, da je bilo to delo v največjem interesu krščanskih akademikov, univerze same in države. V tistih dneh je bila taka akcija kot postavljenje križa na univerzi in evharistično zborovanje nemogoče, ker so komunisti pod firmo »skupne fronte« hoteli vse obvladati. To zmago zdravih kršč. mislečih akademikov nad rdečim terorjem na univerzi naj označi križ na univerzi in to pomenijo besede prof. Ehrlicha. Drugim ostalim akade-

Pridobivajte nam
nove naročnike!

mikom s tem »skrajno krilo kat. akademikov« prav nič ne diktira; pač pa so hoteli kat. akademiki imeti svobodo, da enkrat ob tako izrednem pojavu kot je bil kongres, stoji tudi križ na univerzi. Univ. oblasti in njihov položaj prof. Ehrlich prav dobro razume njegov pozdrav križu je pač univerzo spravil manj v zadrego kot prevratni klici in komunistični letaki, ki so se pojavljali neprenehoma zadnja leta na univerzi.

»Neodvisna« lokalna društva akademikov. V zadnjem času so se ustanovila po nekaterih centrih poedinih zaključenih predelov Slovenije lokalna društva tamošnjih akademikov. Ta društva hočejo združevati vse akademike brez ozira na njih svetozorno opredeljenost. Namen teh »neodvisnih« društev je »delo za kulturni podvig« predela oz. pokrajine za katero so ustanovljena. Kakšno bo to kulturno delo, smo res radovedni. Ali je namen teh društev širiti zgolj »tehničnostrokovno« kulturo? Ali pa je njih kulturni delokrog širši (prosvetni)? Dvomimo, da bi bil namen zgolj širjenje strokovno-tehnične kulture, kar bi navsezadnje obstoj »neodvisnih« združenj opravičevalo, ker strokovno-tehnična vprašanja neposredno res da nimajo zveze s svetovnim naziranjem. Vse pa, kar sega preko »strokovno-tehničnega« okvira, leži v svetovnonazornem območju in tega še tako zavite krilatice o »neodvisnosti«, o »zgolj pokrajinskem značaju« teh društev itd. ne morejo spremeniti. Zato smo mnenja, da je ustanovitev teh »vsezdružujočih« pokrajinskih akademskih društev le rezultat one nejasne in konfuzne miselnosti, ki jo zadnja leta širi pri nas marksizem, ker dobro ve, da more zase kaj pridobiti le v kalnih, nejasnih »neodvisnih« vodah. Čim je namreč na kakem področju izvedena jasna svetovnonazorna opredelitev, je marksizmu — ki je izrazit »parasitski« element — zaprta pot. Ali si ustanove njegovi pripadniki lastno marksistično organizacijo, ali pa žive kot »divjaki«. — Danes, ko je ves svet torišče ene same zgodovinske borbe med krščanstvom in protikrščanstvom, pomeni vsaka nejasnost in »neodvisnost« na eni strani uspeh na drugi strani. Akademska mladina bi morala še prav posebej pokazati, da ima jasno in odločno prepričanje, pa naj bo to »napredno«, marksistično ali katoliško. Sicer pa je že praksa pokazala, da taka »neodvisna« lokalna akademska združenja nimajo »raison d'etre«. Tako se je n. pr. pred nedavnim izvršil prelom v mariborskem »Društvu jugoslovanskih akademikov«, ki so ga »zasedli« marksisti in so radi tega »nacionalni« člani tega društva začeli snovati lastno društvo. Mariborski katoliški akademiki pa itak v tem društvu niso bili organizirani. V »neodvisnih« društvih pride prej ali slej nujno do medsebojnih napetosti in idejnih diferenc, ki končno rodijo spoznanje, da pripadniki treh diametralno različnih svetovnih naziranj ne morejo živeti pod skupno »neodvisno« streho, četudi obstoji zunanja vez iste krajevne oz. pokrajinske pripadnosti.

v tem ali in v kolikem obsegu posega rasa v območje duha. Dognano je, da se pojem narod in rasa ne krijeta. Sporno je vprašanje ali se duševni znaki podedujejo kot telesni. Glede tega vprašanja sta se obe strani t. j. religija (prof. Schmidt Wilhelm: Die Stellung der Religion zu Rasse und Volk 1932, Rasse und Volk 1927) in antropologija (Fischer, Bauer, Lenz, Scheidt: Menschliche Erblichkeitslehre 1927) zedinili v tem, da je dednost duševnih zmožnosti priznana, pri njih aktivaciji pa pridejo telesne sposobnosti kakorkoli v poštev. Z ozirom na to se mora domnevati, da rasa samo kot nosilka telesnih znakov vpliva posredno tudi na duhovnost kakega naroda. Toda treba je povdariti, da se ne more govoriti o kaki kavzalno zakoniti določitvi. Za nas je važno ugotoviti, da ne zanikamo vpliv ras, ki pa nima nič opraviti z enorasnostjo ali s »čisto raso« različnih nacionalističnih teoretikov, ampak se nanaša le na mešanje različnih ras v enem narodu.
Narod je organična celota, primat pa pripada duhovni komponenti. Primarno je narod kulturno občestvo, pri čemur je razumeti pod kulturo uresničenje pravega dobrega in lepega med narodnostmi. Bistvo naroda je individualna, duhovno vitalna svojevrstnost, ki sega od individualne zavesti gotovih kreposti in od izražanja določenega etosa do določenih telesnih občutkov in specifičnega življenjskega ritma. Znak narodove povezanosti je vez materinskega jezika.

Narod in cerkev! Za mnoge pomeni edino možno rešitev tega problema »narodna cerkev«. Za te ljudi spada tudi religioznost k individualnim izrazom narodne duše. Zgodovina dokazuje možnost konfliktov med svetovno cerkvijo in narodnostno državo. Toda če je delokrog naroda pojmovan po zgornjih definicijah, tedaj so vse možnosti sporov odstranjene, kajti dogme t. j. resnice verskih in pravnih naukov stoje izven funkcije narodnosti. Konflikti pa morejo biti samo v nravnih in verskih vprašanjih. Nerazrešljivi spori v nravnih vprašanjih med Cerkvijo in narodom nastanejo le, če pripisujemo svojemu narodu nezmotnost, če verujemo samo v narodove kreposti, zanikamo pa vse njegove slabosti, kadar narod obožujemo. Cerkev govori vsakemu narodu v njegovem jeziku; to ni samo sredstvo sporazumevanja, ampak znak naklonjenosti. Krščanstvo more — in to je že često odlično dokazalo — kulturo vsakega naroda preroditi, poživiti in poplemenititi. Tam seveda, kjer se postavi na mesto Boga narod kot bog, kjer je sila nad pravico, se ločijo pota naroda in Cerkve. En Bog, ena vera, en pravni zakon veže vse narode v krščansko občestvo. Priznanje narodnosti in zveza narodov v eno skrivnostno telo, corpus mysticum, je svetovna naloga Cerkve, to je blaginja naroda.

Proti privatnemu kapitalizmu, proti državnemu kapitalizmu komunizma in nacionalnega socializma, proti fašizmu hočemo federativne korporacije delovnih poklicnih stanov kot nosilke gospodarskega življenja!

Hodil po zemlji sem naši

Vsem je še gotovo v spominu zelo važen sklep, ki je bil pred par meseci sprejet na kongresu kominterne v Moskvi: opustimo dosedanje preklarije s socialisti in se borimo proti nevarnejšemu, vsem skupnemu sovražniku — katolicizmu; svoj namen najlažje dosežemo tako, da se potuhnemo in se prikrademo v njihove vrste, v njihove organizacije, se polastimo tam najvažnejših mest ter jih začneno polagoma in previdno razkrajati. Na isti način se je treba pomešati med razne nacionalistične, fašistične, indiferentne organizacije ter različna gibanja in zanesti v njih čim več boljševiške kulturnobojne usmerjenosti. Dobro je treba tudi paziti na močna ljudska gibanja in trenja po različnih državah, kjer so mase že itak dovolj razgibane, samo da jih je treba usmeriti v pravi tir... Komunisti posameznih dežel morajo nadalje skrbno zasledovati vse eventuelne spore, ki vladajo tu in tam bodisi iz regionalnih, zgodovinskih, verskih ali katerihkoli razlogov. Pri tem morajo igrati navidezno vlogo zagovornika šibkejših in zatiranih, po strani pa skrbno paziti, da ne pride do pomirjenja. Nezadovoljstvo naj širijo tudi na ta način, da se demagoško potegnejo za sto in sto potrebnih in manj potrebnih stvari, pa vendar za take, o katerih vedo, da ne bodo mogle biti takoj dosežene in na tak način, da jim sigurno ne bo takoj ugodeno. Lepo jim gre žito v klasje baš danes, ko lahko zvijačno izrabljajo bedno socialno stanje malega in srednjega človeka, kateremu nudijo komunistični evangelij kot edino rešitev. Ta proces sicer ne gre tako hitro, ker se mase vendarle ne dajo takoj speljati na led. Zato od začetka ne vržejo odprtih kart, ampak se skrivajo pod »skupno fronto delovnega ljudstva proti vojni in fašizmu«. Odločili so se za etapni naskok na mase in »skupna fronta proti vojni in fašizmu« je prva taka etapa. Mi bomo povsod, kjerkoli se bo govorilo o tej »fronti«, dobro vedeli, kam pes taco moli.

Kakor smo že večkrat poudarjali, se »Straža v viharju« ne spušča v dnevno politiko. Kot katoliki in Slovenci pa smatramo za svojo dolžnost, da principielno povemo svoje mnenje o nekaterih stvareh, ki bi naše že itak težke razmere utegnile še poslabšati. Komunisti namreč v skladu s svojimi navodili, ki smo jih pravkar spoznali, skušajo izrabljati — v mislih imamo samo slovensko ozemlje — hrvatsko narodnostno gibanje, oziroma bolje rečeno, dr. Mačkovo politično gibanje, ki je tu in tam pljusknilo tudi na slovensko ozemlje. Da nas ne bo kdo napačno razumel, poudarjamo, da smo daleč od tega, da bi očitali voditeljem in predstavnikom te politične opozicijske struje komunizem v kakršnikoli obliki, ampak obratno, mi jih hočemo s tem le opozoriti, da so na delu komunistični elementi, ki jih dobro poznamo. Ti hočejo izrabiti njihov plašč v svoje namene. Komunistični nameni sami pa so zelo prozorni: trenutno bodimo vsi za Mačka in tirajmo nezadovoljstvo do skrajnosti. Dobro pazimo, da pridemo na čim vplivnejša mesta, da bo za nami čim več ljudi. Ko pa se bo videlo, da tudi Maček ne more ugoditi našim zahtevam, mu obrnimo hrbet in »odprimo« ljudem oči: tudi Maček nič ne more, rešitev je samo v komunistični revoluciji.

Kdor ima slovenstvo v srcu in ne samo na jeziku, nas bo razumel. Omalovaževanje orisanih komunističnih poskusov bi bilo prava žalitev slovenskega katoliškega ljudstva. In tisti, ki vpijejo živijo Maček, za hrbtom pa pošiljajo delegate na kongres kominterne v Moskvo, bodo tudi njegovi stvari samo škodovali. Slovenska katoliška akademska mladina je imela z rdečimi kameleoni že dovolj opravka in jih bo vedno spoznala, pa naj se zasvetijo v tej ali oni barvi.

Roke proč od naših srednjih šol

Naši mladini, ki posebno zadnja leta v vedno večjem navalu obiskuje srednje šole, moramo posvečati več pozornosti kakor se je to vršilo doslej. Pogoji za študij so vsak dan težji in mladina, kakor kmetska in delavska, tako tudi uradniška, dobro vidi, s kakšno težavo, da, včasih tudi z največjimi žrtvami daje oče denar za šolnino, za knjige, obleko, stanovanje, hrano itd. Višješolec, ki vse to vidi, bo kaj hitro nasedel neodgovornim podtalnim elementom, ki mu skrivnostno namigujejo na lepo rdečo bodočnost. Mladina je še brez življenjskih izkušenj, še ne pozna zavratnih namenov brezvestnih hujskačev in se hitro ne zave, v kakšne mreže jo zvabljajo ljudje, ki so na zunaj tako nedolžni in navidezno brezkompromisni borci za pravico, v resnici pa le plačanci kominterne. Vse, kar se je doslej storilo za srednješolsko mladino, je bilo odločno premalo. Dejstvo je, da se je borba med komunizmom in njegovimi nasprotniki prenesla od univerze na srednjo šolo. Prejšnji režimi so storili zelo slabo uslugo sebi in državi, če so ponekod preganjali katoliške študente ter ovirali njihovo pozitivno delo na krščanskem programu, levičarske rovarje pa so mirno tolerirali. Ni namreč dovolj, da je dijak vpisan v to ali ono nacionalno društvo. Današnja mladina rabi močno idejno zasidranost, ona mora spoznati globino in veličino katoliškega svetovnega nazora, poleg tega pa še vsaj temeljna načela krščanskega načina rešitve socialnega vprašanja, kajti to so edina sredstva, ki morejo našo mladino stalno obvarovati pred vplivi močne komunistične tajne propagande.

Mnogokrat se žalibog tudi dogaja, da profesorji sami rušijo v mladih srcih vero ter sejejo v njih dvom in pesimizem. Tu in tam se celo dogodi, da priporočajo dijakom literaturo, knjige in revije, ki so pod krinko »socialne književnosti« ali pa tudi odkrito polne kulturnega boljševizma. S tem je seveda že v šoli sami pot boljševiški propagandi izvrstno pripravljena.

Demagoška komunistična propaganda, pa naj bo v kakršnikoli obliki, se mora med našo mladino na srednji šoli preprečiti! Slovensko ljudstvo ne vzdržuje šol in ne pošilja svojih otrok v šole zato, da bi jih tam zastrupljali neodgovorni in tajni boljševiški plačanci. Katoliška akademska mladina mu bo stala vedno ob strani. Zahtevamo, da se tozadevne razmere v srednjih šolah temeljito spremenijo, vse znane levičarske elemente, ki bi poskušali svojo srečo med dijaštvom, pa naj dobri katoliški fantje ožigosajo in jih popolnoma izolirajo!

Zvedeli smo, da se je zadnje čase pri balkanskem odboru Kominterne mnogo govorilo o prekmurski gimnaziji v Murski Soboti. Kakor je znano, sedi v tem odboru kot posebni delegat za Jugoslavijo znani prekmurski rojak Titan, doma iz Kroga pri Murski Soboti. On je bil tudi oficijelni delegat za Jugoslavijo na kongresu Kominterne v Moskvi. Ta gospod bi očividno rad vršil veliko sovjetsko poslanstvo med svojimi rojaki in polaga veliko važnost na mladino. Njega se mi ne bojimo. Mi pravimo, da le naj se prekmurska gimnazija izpopolni, *da se mora izpopolniti, toda iz resničnih ljudskih in narodnoobrambnih potreb tam na meji!* Slovenci bomo to gimnazijo dobili, obljubljamo pa, da bomo nanjo skrbno pazili in skrbeli, da se bodo prav na tej gimnaziji vzgajali močni katoliški borci, ki bodo napravili konec komunističnim skominam!

„Stražo v viharju“ - iz rok v roke!

Cerkev in mir — Pax Romana

Pax Romana je mednarodna delovna skupnost narodnih zvez katoliškega dijaštva. Sedež je v Freiburgu v Švici. Ustanovljena je bila leta 1921, ko so pod vplivom povojnih razrvanih razmer katoliški dijaki čutili potrebo, ponovno navezati medsebojne stike.

Občni zbor v juliju 1935 je pokazal, da je Pax Romana v dobi preureditve in prilagoditve novim razmeram. Sledeče razdobje je zadostno dokazalo, da je ta preorijentacija odgovarjala resničnim potrebam.

V trenutku, ko se ves svet pripravlja, da likvidira dediščino 18. in 19. stoletja, ko novi pojmi o preureditvi družbe pridobivajo vedno več tal, je dolžnost katoliškega dijaštva, da svoje doprinese k temu delu.

Jasno je, da je zato potrebna sistematična vzgoja katoliške inteligenčne elite. Ker pa študira večina katoliškega dijaštva na nevratlnih visokih šolah, je ta totalno katoliška vzgoja naših dijakov v glavnem dolžnost katoliških dijaških društev.

Vendar v nekaterih deželah še niti ni katoliških dijaških organizacij, v drugih so le te pred popolnoma novimi situacijami in težkimi problemi, ki jih same uspešno ne morejo rešiti. Tu je dolžnost vseh katoliških dijakov sveta, da pomagajo in tako izpolnjujejo nalogo krščanske bratske pomoči in akademskega tovarištva. Dobro vemo, kako velikega pomena je dobro organizirano dijaško gibanje po katolicizmu in tudi za javno življenje. Prav radi tega ne smemo odrekati nikdar našim bratom onstran mej pomoči, ko nameravajo ustvariti ali pa izpopolnjevati organizacije, ki bodo nekoč za njihovo deželo in katoliško stvar izrednega pomena.

Vendar tudi tam, kjer so posamezne zveze dosegle, zlasti po vojni, prav znatne uspehe, ne smemo mirovati. Nove naloge zahtevajo novih metod. Vsa društva moramo duhovno in organizatorno vedno bolj in bolj izpopolnjevati. Tu more pomagati Pax Romana. Najbolj uspešno sredstvo obnovitvenega dela je namreč izmenjava misli in izkustev med posameznimi deželami, medsebojna tekma in dober vzgled. Ne gre tu niti najmanj za kako uniformiranje. Nasprotno vsaka zveza naj ohrani svoje posebnosti ter jih naj dalje razvija. Toda vkljub temu bomo našli povsod ista temeljna vprašanja; samo po sebi bo prišlo do gotove skupne linije, do medsebojnih razgovorov in pobud, z eno besedo do delovne skupnosti preko vseh državnih meja.

Delovna skupnost vseh katoliških organizacij se bo predvsem pokazala pri delu za katoliško stvar. Kajti glavni namen naših društev je, da vzgoje katoliške akademike, ki dobro poznajo katoliški nauk, po njem živijo in ga takorekoč izžarevajo svoji okolici. Na žalost sta večkrat, vkljub mnogim opominom sv. očeta, katoliško gibanje in katoliški apostolat pri kmetih in delavcih bolj razvita kot pri dijaštvu. Dijaštvu južne Amerike je sv. oče l. 1933 povedal, *da naj bodo akademiki zvočnik papeževih besed.* Ali smo pripravljeni, da izpolnjujemo to veliko misijo? Pred nami je tu problem integralne krščanske izobrazbe našega dijaštva poleg vprašanja pridobivanja velike mase tovarišev, ki niso več le indiferentni, ampak premnogokrat tudi že plen komunističnih in poganskih idej. Poglavitna in najvažnejša misija posameznih društev katoliškega dijaštva je vzgoja katoliške akademske elite, ki na

UTRINKI

Vzhodna Azija: gre za današnji največji problem sveta: Kdo bo v Tihem oceanu in v njegovih obalah dobil premoč: Japonska, Amerika, Anglija, Rusija, Kina tekmujejo na tem področju. - Motorizirana japonska armada prodira danes preko Pekinga v Mongolijo, otoke v Tihem oceanu, ki so bili prej nemška posest, pa močno utrjuje.

Velika Britanija je izgradila Singapore v velikansko vojno luko, v kateri se lahko zmestijo vse vojne mornarice sveta. Tako ima Velika Britanija na najvažnejših prehodih in ožinah svoja velika oporišča: Gibraltar, Malta, Sueški prekop, Aden, Ormuz, Singapore, Hongkong. — Zdaj gradi tudi še Hongkong in Port Darvin kot trdnjavi.

Združene države ameriške z naglico gradijo trdnjave in oporišča na Alaski, Alevtih, na Havajskih otokih. Njihova vojna mornarica je vsa v Tihem oceanu, število zrakoplovov bo kmalu doseglo 4000. V letošnjem poletju hočeta ameriška in japonska mornarica imeti svoje velike pomorske vaje v severnem pacifiku. V južnem pacifiku bo Anglija šele tedaj dosti močna, ko bodo Hongkong, Port Darvin in Singapore popolnoma izgrajeni. — Politično nemirne so Indija, Indokina, Holandska Indija. Nadvlada Britanije, Francije in Holandije se opira več ali manj na topove in bajonete.

Turčija ima močno armado (180.000 mož), med tem 20.000 pomorskih in letalskih čet. —

Nemčija je sklenila vpostaviti svojo armado in se je za zdaj »zadovoljila« z 12 armadnimi zbori in 36 divizijami.

*

KNJIGE

Mosk, dr. B. Perovič, Boljševizam. Izšel je 19. zvezek odlične ljudske književne akcije hrvatskih katoliških akademikov. Knjižica na pregleden način slika Rusijo, njene ljudi, ureditev, kulturno življenje, gospodarstvo, umetnost, vladavine itd., itd. pred revolucijo, med vojno, ob prevratu in po revoluciji. Posebna privlačnost brošure je v njenem živem, plastičnem, stvarnem podajanju. Knjižica obsega 39 str. in je sedma v ciklusu brošur Moska o boljševiški Rusiji (»Kominterna«, »Ukrajina u pandžama zvjeri«, »Novi rat Rusije i Japana«, »Selo u Rusiji«, »Tko vlada u Rusiji — Židovi«, »Komunizam protiv vjere« in »Boljševizam«). MOSK priporočamo! (Zagreb, Trenkova 1.)

*

SREDNJA ŠOLA

Vsled tega, ker pripisujemo veliko važnost močni notranji duhovni rasti in odločni zavednosti naših katoliških srednješolcev, je sestavek »Roke proč od naših srednjih šol«, ki je bil namenjen za srednješolsko rubriko, izšel kot poseben članek. Op. ured.

Iz življenja naših mariborskih fantov. Že minulo šolsko leto je pokazalo, da je med mariborskim dijaštvom v glavnem minila doba, ko smo bili na glasu kot »seminarium marksistov« za našo Almo mater. Po zloglasnem 19. marcu so se vse kongregacije očistile marksističnih primesi in lansko leto se je naše zdravje že javno izkazalo. Razen dela v posameznih kongregacijah, kjer smo ločeno po zavodih studirali težka in moreča vprašanja naših dni, nas je katoliška misel združevala na kongregacijskih zborovanjih (8. dec.), papeževi proslavi (19. marec), na Slomšekovem ter na Mahničevem večeru, na literarnem večeru, ki je izzvenel »Katoličani smo in ne maramo z nasprotnikovimi idejami nobenih kompromisov. In že naprej povemo: mi se ne damo ostrašiti nobenemu nasprotniku, temveč stopamo pogumno v boj za naše ideje in pri tem nam Bog pomagaj!« Ob katoliških idealih in ob svetlih vzgledih naših svetnikov, vodnikov in kladivarjev smo rasli in zoreli, ob trenju s preostalimi borci za marksizem, v kolikor se še niso potegnili v ozadje in se omejili na podtalno delovanje, smo brusili katoliški svetovni nazor. Hipernacionalizem na klasični ni moderen, drugod pa se še ne zavedajo dovolj njegovega nasprotja s katolicizmom.

Letos bo še dela dovolj. Zamisel spominskih večerov naših vodnikov iz pretekle in polpretekle dobe naj ne bi utonila v pozabljenje. Akcija in to katoliška mora zajeti naše vrste in pregnati iz njih brezdelje in komodnost. V Bogu in delu združeni se borimo za ustvarjanje katoliških idealov pri sebi in pri drugih kot smo rekli: »da naše poslanstvo ni v frazerstvu in brezdelju, ampak v apostolatu molitve in študija, v apostolatu žrtve in odpovedi za katoliško vero in slovenski narod« (iz govora 8. dec.).

★

Ptujčani so se začeli marljivo gibati in nam tudi pridno dopisujejo. O Ptuju je bilo precej časa znano, da h katoliški akademski in srednješolski skupnosti bolj malo prispeva. Hvala Bogu, sedaj kaže, da naši ptujski fantje ne bodo drugih samo dohiteli, ampak tudi prehiteli. Zelo so se izkristalizirali v boju s tamkajšnjimi marksističnimi akademiki in srednješolci. Pa še od drugod kaj poročajte!

Naša borba velja predvsem komunizmu, ki ima v teh težkih časih lahko pot. Marsikdo se mu pridruži samo zaradi nezadovoljstva, ne da bi vedel, kaj prav za prav komunizem hoče.

čelu lajikov podpira Cerkev v njenem delu, poglavitna misija Pax Romane pa je, da to delo podpira.

Dolžnosti katoliškega akademika napram javnemu življenju smo kratko omenili; biti mora najsvetejši služabnik domovine. Ko pride v stik z inozemstvom, ima bogato priliko, da propagira za razumevanje teženj lastne domovine in obenem, ko opazuje delo drugih narodov, še bolj spoznava duhovne in duševne vrednote lastne domovine.

Toda posebno poslanstvo te mednarodne delovne skupnosti na tem svetnem polju javnega življenja je sledeče: mora pomagati katoliškim dijakom in njihovim zvezam, da so kos svoji izobraževalni dolžnosti, ki jo nimajo samo napram Cerkvi in domovini, ampak tudi napram mednarodnemu redu. Mnogi gotovo mislijo, da je v tem času nesodobno govoriti o mednarodnem redu. Vsi povojni poiskusi, narode bolje organizirati, so bili zunanji; nasprotno vedno bolj pridobivajo šovinizem, stremljenja po avtarkiji in celo na duhovnem področju ter oboževanje sile.

Vendar ali smemo radi tega naše delo v službi boljšega razumevanja med narodi opustiti? Sv. oče Pij XI. je na to vprašanje v konzistoriju 1. aprila 1935 najbolje s tem odgovoril, da je nedvoumno in odločno proklel šovinizem ter ponovno proglasil ideal krščanskega miru. Veliki neuspehi zadnjil let na polju mednarodnega sodelovanja kažejo le, da so bile dosedanje metode nezadostne ali napačne. Doslej se je operiralo samo s čisto političnimi in gospodarskimi faktorji, s katerimi se pa ne da ustvariti novega reda. Propadla ni misel skupnosti narodov, ampak zgolj svetna sredstva za njeno uresničenje. Zato moramo mi katoliki še prav posebno povdariti duhovni primat tudi v mednarodnem življenju; rešitev mednarodnega problema je etično vprašanje. Vse delo katoliških dijaških organizacij bo šlo torej za tem, da bo prišla zlasti verska in etična stran mednarodnega vprašanja do veljave, zlasti ideji krščanske pravičnosti in ljubezni.

Velik vzrok za neuspeh mednarodnega sodelovanja je najbrže tudi ta, da smo delali prehitro. Zato moramo predvsem sistematično skrbeti za dobre mednarodne stike in spoznavanje inozemstva. To dosežemo najbolje z izmenjavo dijakov, študijem v inozemstvu, poročili o življenju dijaštva pri drugih narodih td. Vsa ta aktivnost, posebno tudi delovna skupnost narodnih zvez, je dobra šola mednarodnega dela; vsem dijakom vseh dežel daje priliko osebno spoznavati tovariše drugih narodnosti, potovati v tuje dežele, se medsebojno spoštovati in skupno delovati v duhu ljubezni Kristusove. Dasi se vse to vrši v ozkem okviru dijaškega dela in s skromnimi sredstvi, brez posebno velikih učinkov, je vendar dobra šola in morda je važnejša za bodoči mednarodni red kot veliki govori o miru in vojni. Tako je ta delovna skupnost katoliških dijaških organizacij obenem služba za Cerkev in mir — Pax Romana.

Pravijo, da smo fanatiki in reakcijonarji. Če je fanatizem doslednost v načelih in reakcijonarstvo volja, ostati katoliški, smo mi na to ponosni!

Na delo

Vse malenkostne dnevne skrbi in borbe nas tako izčrpajo, da je videti, kakor da bi včasih šle mimo nas priprave za velike dogodke, ki jih snuje čas za bodočnost. Borimo se sicer proti komunizmu, ker vemo, da je zgrešen in utopičen, borimo se tudi proti kapitalizmu, ki je s svojimi idejnimi predniki vzrok današnjega bednega stanja, v katerega je pahnil malodane vse človeštvo, vse premalo pa še danes katoličani storimo in vse premalo smo iniciativni glede uresničitve našega cilja o krščanski ureditvi družbe. V tej smeri hočemo dati našemu delu mnogo več pogona.

Vsakemu človeku že po naravi dan princip socialne pravičnosti in enakopravnosti je za nas katolike oplemeniten po Kristusovi zapovedi ljubezni, ki jo je postavil za temelj naši veri. Kot inteligenti pa se moramo še posebej zavedati svoje odgovornosti za pravilno rešitev socialnega vprašanja in za resno, po potrebi časa narekovano v polni meri izpolnjeno delo na tej rešitvi. V vseh časih je elita vodila mase. Pri nas mora postati slovenska katoliška mladina ta elita. Ne bojmo se! Bitka še ni zgubljena! Svesti si naše odgovornosti za bodočnost gremo na delo! Da ne bomo napačno zagrabili in da ne bo naše iskreno prizadevanje zaman, se vestno pripravljajmo za socialno akcijo s študijem socialnih razmer v sedanjosti in preteklosti ter izvajajmo svoje zaključke v skladu s principi krščanske socialne doktrine. Ko bo prišla ura, bomo tako znali jasno pogledati dogodkom v obraz, se jih pravilno lotiti ter prevzeti polno odgovornost, da bomo prav izpolnili svojo nalogo.

Okvir in glavne smernice za socialno reformno delovanje imamo v papeških okrožnicah »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno«. Mnogo gradiva za strokovne socialne študije nam nudijo dela priznanih krščanskih socialnih strokovnjakov. Naš socialno politični cilj je jasen. Treba je samo, da stopimo z njim med naše tovariše, inteligente, delavce, kmete in ostale sloje. Čas hitro teče in nam narekuje samo eno: delo. Z božjo pomočjo se ga bomo krepko oprijeli, oziroma ga krepko nadaljevali. Katoliški akdemiki bomo, zaupajoč v božjo pomoč, zanašajoč se v svojo mladost, oprti na velik klic modernih papežev, zakoreninjeni v svojem narodu, z velikim navdušenjem in z močno voljo stopili na plan in aktivno sodelovali pri pripravljajoči se mirni revoluciji, ki naj vrne stiskanemu človeštvu njegovo dostojanstvo, pravičnost, ravnovesje in pravo svobodo ter mu da vsaj nekaj blagostanja.

Trdno smo prepričani, da bomo pri tem prizadevanju naleteli na globoko razumevanje pri tistih stanovih, ki jih je vladajoča stiska najbolj prizadela. Ravno tako bo gotovo tudi obnovljena prosveta posvetila mnogo pažnje in dela temu važnemu vprašanju. Tako bo naše delo mnogo lažje in bodo ob skupnih naporih uspehi mnogo hitreje doseženi.

Mnogi izmed tistih, ki so z omalovaževanjem gledali na naše delo, so že spoznali, da se bomo katoličani samo z brezpogojno načelnostjo uspešno borili za svoje pravice.

Izdaja konzorcij »Straže«. (Anton Tepež) Urejuje Matej Poštuvan Tiska Jugoslovanska tiskarna. (K. Čeč)